

A Rákoskerti Óvoda

OM azonosítója: 203020

Székhely: 1171 Budapest, Rákoskert sugárút 167.

Telephely: 1171 Budapest, Kispajtás u. 8.

Pedagógiai Program

Legitimációs eljárás	
Nevelőtestületi elfogadta .../2016 határozatszámmal	Szülői szervezet megismerte és véleményezte ../2016.Határozat számmal
Intézményvezető jóváhagyta	
Egyetértését kinyilvánította a fenntartó, működtető .../2016 határozatszámmal	
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható: Óvodavezető irodájában, Web-lapon	
Hatályos: 2016. szeptember 01-től	Érvényes: A kihirdetés napjától visszavonásig
Verziószám: 2	Készült: 2016

Tartalomjegyzék

Jogsabályok jegyzéke	3
1. BEVEZETÉS	4
1.1. Az Óvoda küldetése	5
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	5
2.1. Gyermekkép	5
2.2. Az óvodakép	6
3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	6
3.1. Az egészséges életmód alakítása.....	7
3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása.....	9
4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	15
4.1. Személyi feltételek	15
4.2. Tárgyi feltételek.....	16
4.3. Az óvodai élet megszervezése	17
4.4. Ünnepek, hagyományok:.....	19
4.6. Az óvoda kapcsolatai	22
5. AZ ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI	23
5.1. Játék.....	23
5.2. Verselés, mesélés	25
5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	27
5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	29
5.5. Mozgás	31
5.6. A külső világ tevékeny megismerése.....	34
5.7. Matematikai tartalmú tapasztalatok.....	35
5.8. Munka jellegű tevékenységek	36
5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	38
6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	41
7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok.....	42
ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	47
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	48
JEGYZŐKÖNYV	49
JEGYZŐKÖNYV	51
JEGYZŐKÖNYV	52

Jogszabályok jegyzéke

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

Törvények

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról és érvényben lévő módosításai
- A gyermekek védeleméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény és módosításai
- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről

Rendelet

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet
- A nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A gyermekvédelmi és gyámügyi feladat-és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII.23.) Kormányrendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet
- A pedagógiai-szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről szóló 48/2012. (XII. 12.) EMMI rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről és módosításairól szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet

Határozatok

- Az építésügyi szabályozás ésszerűsítéséről és az ehhez kapcsolódó szabványok felülvizsgálatáról 1357/ 2011. (X.28.) Kormányhatározat

A Családi Napközi a Boldogabb Gyermekekért Alapítvány (székhely:1171 Budapest, Dalnok u. 48. adószáma: 18188600-2-42) 2015.04.01.-án alapította a Rákoskerti Óvodát, telephellyel bővítette 2016.szeptember 01-én .

Az óvoda hivatalos neve: Rákoskerti Óvoda

Székhelye: 1171 Budapest, Rákoskert sugárút 167.

Telephelye: 1171 Budapest, Kispajtás u. 8.

Óvodavezető: Szakadáti Tibor Józsefné

Elérhetősége: telefon : 06-30-548-2592

e-mail: zsebibaba.csa.na@mail.datanet.hu

Honlap: zsebibolcsi.hu

Az intézmény típusa: óvoda

Az óvoda alaptevékenysége: Iskolai előkészítő oktatás - Óvodai nevelés, ellátás, működtetési szakmai feladatai

Az óvoda csoportjainak száma:

- **székhelyen:** 1 vegyes csoport 18 fő
- **telephelyen:** 1 vegyes csoport 13 fő

Az óvoda nyitva tartása: Ötnapos munkahétben naponta 7.00-tól 17.30-ig

Az óvoda fenntartója és alapítója: Családi Napközi a Boldogabb Gyermekekért Alapítvány

Székhely: 1171 Budapest, Dalnok u. 48.

Képviselője: Hatvani Anikó

Az óvoda felügyelő szerve: Családi Napközi a Boldogabb Gyermekekért Alapítvány

A fenntartó törvényességi, hatósági, felügyelő szervei: Budapest Főváros Kormányhivatal

1. BEVEZETÉS

Az óvodai nevelés az Óvodai nevelés országos alapprogramjával harmonizálva a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására törekszik a gyermeket megillető jogok

tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben. Az óvodás gyermeket, mint fejlődő személyiséget szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.

1.1. Az Óvoda küldetése

A családokkal való kapcsolattartás folyamán az óvoda remélhetőleg egyre több gyermek tudatos nevelését és fejlesztését segítheti. Éppen ezért az intézmény nyitott mindazon családok számára, akik elfogadják az óvoda nevelési elveit.

Mint minden nevelési és oktatási intézmény, az óvodánk is pedagógusfüggő. Céljait csak akkor érheti el, ha az óvodapedagógusok, a nevelőmunkát segítő dolgozók, az egész alkalmazotti közösség is következetesen azonos elvek alapján nevelik a gyerekeket. A munkatársak a fenntartó által megfogalmazott elvárásokkal azonosulnak, munkájukat a szerint végzik.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.

Az óvoda pedagógiai programjának elkészítésekor figyelembe vettük:

- az Óvodai nevelés országos alapprogramját;

Az óvoda helyi nevelési alapelveinek, értékeinek, célkitűzéseinek megfogalmazása

- Az óvoda nevelési alapelvei
- Az óvoda nevelési értékei
- Nevelési célkitűzései

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

2.1. Gyermekkép

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

- Az óvodai nevelés gyermekközpontú, az egész személyiséget fejleszti:
 - a megfelelő személyi és tárgyi környezettel,
 - az egészséges életmód alakításával,
 - az érzelmi neveléssel,
 - az erkölcsi neveléssel,
 - a közösségi neveléssel,
 - az anyanyelvi neveléssel,
 - az egyéni készségeknek és képességeknek megfelelő, tevékenységbe ágyazott értelmi fejlesztéssel,
 - a testi és lelki szükségletek kielégítésével.

2.2. Az óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészítője a családi nevelésnek a gyermek 3. életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció, melynek megvalósulása során a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak, módszereknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk:

- a gyermeki személyiség tisztelete, elfogadása, a szeretet, a megbecsülés és a bizalom légköre,
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedések,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakítása,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységek biztosítása, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játéokra,
- a játékon és tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítése,
- a nemzetiséghez tartozó, valamint a migráns gyermekek önazonosságának megőrzése, ápolása, erősítése, átörökítése.

3. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,

- az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

3.1. Az egészséges életmód alakítása

Egészségnevelési elvek megfogalmazása (személyi, tárgyi feltételek biztosítása, gyermeki tevékenységekben való megjelenítése a helyi adottságok figyelembevételével).

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket:

- Testi-lelki egészség
- Társas készségek fejlesztése
- Környezettudatos magatartás fejlesztése
- Természet és a társadalom harmóniája

Célunk:

- Alakuljon a gyermekek egészséges életmód-, életvitel igénye
- Testileg, mentálisan, szociálisan harmonikusan fejlődjenek
- A testi-lelki egészség, mint érték a szülői ház általi elfogadtatása
- A környezettudatos magatartás kialakítása

Feladatunk:

Az óvodáskorban kiemelt jelentőségű az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül feladat:

- a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- az önmaguk és környezetük esztétikuma iránti igény alakítása;
- a mozgásigény figyelembevételével a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése, testedzés, testi nevelés, prevenció biztosítása;
- a szabadban való tartózkodás és tevékenykedés megszervezése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása;
- az étkezési kultúra alakítása, erősítése;
- a korszerű táplálkozás biztosítása;
- a higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

3.1.1. Gondozás:

A gondozást magába foglalja a személyi-, lelki-, és környezeti egészség, mint az óvodai nevelés alapvető tevékenysége. A kisgyermek olyan szükségleteit elégíti ki, amely elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának alakításához, és megteremti a nevelési hatások kedvező érvényesülési feltételeit.

A gyermekek szükségleteik önálló kielégítésére fokozatosan válnak képessé, kezdetben még az önkiszolgálás is komoly feladatot jelent számukra. Az osztatlanság segíti a gondozási műveletek egyénenként differenciált fejlesztését. Az óvodapedagógusok, a dajka megosztott jelenléte, segítsége, a gyermektársak modellje és támogatása szociális értékű. Kiscsoporttól törekszünk arra, hogy az öltözködés sorrendjét megtanulják, alkalmazzák. A hőmérsékletnek megfelelően önálló döntéseket tudjanak hozni ruházatukról.

Célunk, hogy a gyermekek saját képességeikhez és fejlődési ütemükhöz mérten eljuthassanak a megfelelő, optimális szintre.

Óvodapedagógus feladata:

Testápolás:

- A helyes higiéniai szokások kialakítása, gyakoroltatása
- A megfelelő kéz, arc, haj és szájpolás gyakoroltatása
- A műveletek technikájának megtanulását, az önállóság kialakulását segíteni
- A tisztálkodó szerek rendben tartását gyakoroltatni.

Étkezés:

- A kulturált étkezési szokások kialakítása, gyakoroltatása
- A gyermekek egyéni szükségleteinek, igényeinek, ízlésének figyelembevétele.

A gyermekek részvételével az étkezés feltételeinek megteremtése:

- 3-4 éves korban önkiszolgálás, illetve kedvük és képességeik szerint „segítés” útján,
- 4-5 éves kortól a napos feladatok folyamatos bevezetésével,
- 5-6,7 éves korban önálló napos tevékenységek által
- Az egészséges táplálkozás szokásainak alakítása

Öltözködés:

- A gyermekek önállósági törekvéseinek elősegítése
- A ruházatuk igazodjon egészségi állapotukhoz, edzettségükhöz, az időjárási viszonyokhoz.
- Az öltözködés esztétikája, illetve az öltöző rendjének, tisztaságának megőrzése, helyreállítása fokozatosan, biztosan váljon minden gyermek igényévé.

Pihenés:

- Kényszermentes alvás feltételeinek megteremtése
- Biztosítjuk a csendet, a nyugalmat, a kényszermentes alvást
- Az egyéni alvásigények figyelembe vétele
- Folyamatos légcsere biztosítása

- Az előforduló bevizelés tapintatos kezelése

Edzés:

- A szabad levegőn való tevékenykedés biztosítása
- A változatos mozgáshoz szükséges feltételek biztosítása
- A különféle közegek megtapasztaltatásának lehetősége: víz, levegő, napfény, eső, szél, homok, kavics, fű, fa, jég, stb.
- Baleset megelőzési szabályok megismertetése, betartatása

Az egészséges életmód alakításához biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

- Mosdóban: törölköző tartó, fogmosó tartó polc, szappan, WC papír, törölközők, körömkéfe, fogkefe, fogmosó pohár, fogkrém, tükör, fésű, az intimitást segítő térelválasztók, függönyök.
- Kulturált étkezéshez: tányérok, poharak, evőeszközök (megfelelő méretűek), kancsók, abroszok, hőtartó tálalóedények, tálcák, süteményes-desszertestálak, reszelők, vágódeszkák, kések, hűtőszekrény, mikrohullámú sütő, kenyeres kosár, stb.
- Öltözködés: fogasok, öltöző szekrények, padok.
- Pihenés: fektetők, ágyneműk.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képesek lesznek szükségleteik felismerésére, kielégítésére.
- Önállóan végzik a személyükkel kapcsolatos teendőket.
- Ismerik és betartják az egészséges életmóddal kapcsolatos szokás-szabályrendszert.
- Igénylik a nyugodt, kulturált körülményeket az étkezés idején.
- Szívesen tartózkodnak a szabadban, önállóan kezdeményeznek mozgásos játékokat.
- Óvják, védik környezetüket.
- Balesetek megelőzésére tudatosan figyelnek, azonnal jelzik, ha sérülés történt.
- A tisztálkodási teendőket önállóan, felszólítás nélkül végzik.
- Az eszközökre vigyáznak, a helyére teszik. A zsebkendőt önállóan használják.
- Az asztalt esztétikusan megterítik, kulturáltan étkeznek. Étkezés közben halkán beszélgetnek. Az evőeszközöket biztonságosan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasszanak.
- Önállóan öltöznek, ruhájukat összehajtván a helyére teszik. Cipőjüket befűzik és bekötik.
- A környezetük tisztaságát óvják. Ismerjék és tartásuk be a környezet megóvása érdekében kialakított szokásokat, szabályokat.

3.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés biztosítása

Célja: Minden gyermek egyéni érdekeinek, képességeinek, tevékenység szükségleteinek kibontakoztatása érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes környezetben a csoport normái szerint. A gyermeki önbizalom erősítése. A közös élményekre épülő

tevékenységek biztosítása. Olyan viselkedésnorma kialakítása, amely meghatározza a gyermek viszonyát a környezetéhez, és segíti erkölcsi és akarat tulajdonságainak fejlődését.

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

Feladatunk:

- gyermek – gyermek, gyermek – felnőtt (alkalmazotti közösség), felnőtt – felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje;
- az erkölcsi tulajdonságok megalapozása, a gyermeki jellem alakítása;
- a türelem, szociális érzékenység formálása;
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önérvényesítő törekvések segítése;
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése;
- az önfegyelem, fegyelem udvariasság elsajátíttatása;
- a szokás- és normarendszer megalapozása;
- a szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete;
- a kiemelt figyelmet igénylő (hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint kiemelkedő képességű) gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével;
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése;
- a természetben és az emberi környezetben jelenlévő jóra és szépre való rácsodálkoztatás, mindezek megbecsülésére nevelés;
- a hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlásával;
- a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapozása;
- Modellnyújtás, amelyben a következő értékeket közvetítjük (az óvoda minden dolgozója! kommunikáció-bánásmód): - nyitottság, - őszinteség, - figyelmesség, - segítőkészség, - különbözőség elfogadása, - az érzelmek kifejezési módjai, - rácsodálkozás a környezet kincseire, - sajátos törődés a kiemelt figyelmet igénylő, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekekkel (speciális felkészültséggel rendelkező szakemberek bevonása, szükség szerint).
- Azoknak a nevelési feladatoknak és tevékenységeknek a megfogalmazása, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, valamint a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységeket.

Egyéni bánásmód a közösségi életben

- A gyerekek fejlődési tempója, élet és nevelési körülményei eltérőek. Különböznek egymástól testi, idegrendszeri sajátosságaikban, értelmi képességeik, nyelvi kifejezőkészségük, társas magatartásuk érzelmeik, aktivitásuk terén. Az egyéni bánásmóddal biztosítjuk, hogy gyermekeink a rájuk jellemző sajátos vonásoknak megfelelően váljanak a közösség tagjává.
- Az egyéni bánásmódot az óvodai életünk mindennapi területén minden gyermekre – a hátrányos helyzetű gyermek speciális fejlesztése során is érvényesítjük.

Közös élményeink:

- Óvodánk a gyermekközösség kialakítása, fejlesztése során a szülők közösségével együttműködve végzi nevelőmunkáját.
- Célunk, biztosítani a gyermekek számára a tevékenységeknek és a társas kapcsolatoknak azt a rendszerét, amelyben személyiségfejlődésük pozitív irányba mutat.
- Kiscsoporttól kezdve fokozatosan alakítjuk ki azokat a hagyományokat, szokásokat, amelyeket egy-egy csoport sajátos életmenetében saját maga hoz létre.
- Közösen készülünk az ünnepekre (Télapó, Karácsony, Farsang, Húsvét, a Föld napja, Arany nap, Anyák napja, kirándulások, idők ünnepein való részvétel). Az ünnep fényét emeli az alkalomhoz illően feldíszített óvoda. Kirándulni, könyvtárba, múzeumba a szülőkkel együtt megyünk. A gyerekek születésnapját, névnapját minden csoport megünnepeli (tortát rendelünk, ajándékot készítünk, kedvenc meséjét mondjuk el). Ezek a programok segítik a gyermekek közösségi érzésének erősítését, és a szülők közösség alakulását.
- Ezek az érzelmek erősítik az összetartozást, segítik az egymásra való odafigyelést.

Közösségi nevelés - szocializáció

- A **szocializáció** legáltalánosabban a „társas-társadalmi lénné válást” értjük. Ezért **számítanunk kell arra, hogy** lesznek gyermekek, akik nehezebben szocializálódnak (illeszkednek a közösségbe, nehezebben tartják meg a közösség szabályait), lesznek lassabban fejlődők, alacsonyabb értelmi szinten állók, érzelmileg "sérültek" vagy higiénésen elhanyagoltak, és mások, akiknek harmonikus életvezetéséhez az óvónőnek sokkal több egészségpedagógiai ismeretre, érzelmes kapcsolatra, sajátos törődésre van szüksége.

Óvodapedagógus feladatai:

- Az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, kiegyensúlyozott, derűs családi légkör megteremtése, a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatban a pozitív attitűd, érzelmi töltés kialakítása.

- Az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja, és viselkedése modell értékű.
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése.
- Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek speciális fejlesztése.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek örömmel járnak óvodába, szívesen játszanak együtt.
- Türelemmel, figyelemmel hallgatják a felnőttek és társaik közlését.
- A tevékenységekben aktívak, érdeklődők.
- Képesek önálló helyzetmegoldásokra /Én-kép/.
- Önérvényesítésük társas kapcsolatban elfogadható módon történik, a pozitív nevelés módszereit ismerik, alkalmazzák.
- Megismerik, elfogadják a különbözőséget.
- Alakul önismeretük, erősödik önbizalmuk. Tudják miben tehetségesek, ügyesek.
- Értik a metakommunikáció alapvető jelzéseit: nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság
- Társas viszonyuk megszilárdul, segítőkészebbek, türelmesebbek, megértőbbek lesznek.
- A társakért végzett és a naposi munkát vállalják és végrehajtják.
- Észreveszik és megbecsülik, védik a természeti és épített környezetben lévő élőlényeket, tárgyakat.
- Betartják a megtanult magatartási formák szokásokat, szabályokat.
- Képesek érzelmeik kifejezésére, ösztöneik és érzelmeik tudatos irányítására.
- Megbecsülik az értük végzett munkát.
- Ismerik szűkebb és tágabb környezetüket, kötődnek szülőföldjükhöz.
- Képesek egy közösség tagjaként, a közösség érdekében szokások, szabályok megfogalmazására, együttes megalkotására, betartására, szükség szerinti korrigálására.
- Játéktevékenységben és foglalkozásokon képesek rövid ideig az együttműködésre.

3.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Célja: A gyermek értelmi képességeinek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése. A nyelvi kultúra alapjainak lerakása.

A nyelv szépségének, kifejezőerejének megerősítése, az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése, és a gyermeki kérdések támogatása. Biztonságos önkifejezés megalapozása. Érthető, kifejező beszédkészség alakítása.

A gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése, és ezek élethelyzetekben való gyakorlása. Kognitív képességeik fejlesztése: egyre pontosabb valóság-hű észlelés, figyelem összpontosításra való képesség, valósághoz közelítő képzeleti működés, reprodukív emlékezet, problémamegoldó és kreatív gondolkodás, és alakuló fogalmi gondolkodás.

Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat. Az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van a beszélő környezet, a nevelőközösség mintaadó, példaadó beszédkultúrája, szabályközvetítése.

A beszélt nyelv folyamatát nem lehet izoláltan a pszichikus folyamatok teljes rendszerétől függetlenül szemlélni.

A gyermek a beszédet nem önmagában, hanem a kognitív folyamatok kölcsönhatásában sajátítja el, ezért az észlelés a nyelv a kognitív tevékenység része, tehát az észlelés az információk felvételét jelenti (a gyermek értelmezi és teljesíti a neki való felszólítást). A gyermek a szóbeli közlés elemeit utánzással sajátítja el. Fontos, hogy a környezetében példamutató tiszta és szép beszédmintát kapjon. Az óvodapedagógus ügyeljen a beszédstílusára, beszéde legyen érthető és világos. A gyerek rosszul alkalmazkodik környezetéhez, ha nem értelmezi megfelelően a beszédet, vagy a különböző metakommunikációs jeleket. Ez csökkenti a biztonságérzetét, s e nélkül személyisége nem kiegyensúlyozott.

Feladataink:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása;
- a gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése;
- a tapasztalatok, élmények verbális kifejezésére nevelés;
- a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére ösztönzés.

Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosítja a gyermekeknek a változatos tevékenységeket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Anyanyelvi nevelés és kommunikáció fejlesztése.
- Szókincs (relációs és általános gyarapítása, szófaji gazdagság megalapozása.
- Folyamatos, összefüggő, tiszta beszéd, nyelvi kifejezőkészség kialakítása.
- Nyelvi készség (társalgási, vagy kontextusos és elbeszélő, vagy összefüggő beszéd) fejlesztése.
- Kommunikációs (verbális, nonverbális) jelzések felismerésének, használatának gyakorlása, egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés alkalmazásával.
- Együttműködés a logopédussal, gyógypedagógusokkal, családdal a megelőzés és korrekció érdekében.
- A szociokulturális háttér figyelembevételére épülő differenciált készség, képesség fejlesztés megvalósítása.

Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása a fejlődést elősegítő környezetben.

A 3-7 éves korosztály értelmi fejlődésének alapvető sajátossága, hogy érzékszervein keresztül, tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot. Óvodai nevelésünket a gyermek kíváncsiságára, érdeklődésére, valamint a meglévő élményeire és ismereteire építjük, ezzel biztosítva a változatos tevékenységeket.

Az érzékszervi-mozgásos sémák tapasztalatai indítják el a tanulás folyamatát.

Célunk: Az óvodai nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire, és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Feladatunk:

- A gyermekek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- alkotóképesség- fejlesztése.
- A korszerű műveltség átadása.
- Az értelmi képességek, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődésének segítése, ösztönző környezet biztosítása. A beszédészlelés, beszédértés, szóbeli emlékezet fejlesztése.

Óvodapedagógus feladata:

- Biztosítsa minél változatosabb, többfajta tevékenység egy időben történő gyakorlásához a megfelelő feltételeket (idő, hely, eszköz, ötlet).
- A tevékenységek megszervezésében támaszkodjon a gyermekek tapasztalataira, a gyermekek aktuális élményvilágára.
- Élmények nyújtásával segítse elő a minél sokrétűbb és minél komplexebb tevékenységformák kialakulását.
- Folyamatosan biztosítsa a gyermek számára a képességeik kibontakoztatásához szükséges tevékenységek gyakorlásának lehetőségeit.
- Folyamatos megfigyelés útján alkosson tiszta képet a gyermek meglévő képességeiről, ennek ismeretében törekedjen a képességek fejlesztésére.
- A kiemelkedő képességű és részképességek fejlődésében elmaradt gyermekekre egyénre szabott fejlesztési tervet készítsen, és ez alapján fejlessze a gyermeket.
- Minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzon fejleszteni.
- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás).
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése.
- Lehetőséget kínálni a gyermekek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit.
- A gyermekek egyéni érdeklődésnek megfelelő tevékenységek biztosítása.

- A gyermekek önállóságának, figyelmének, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése.
- Olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtson segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyerekek aktívan használják a tapasztalataik során bővült szókincsüket.
- Nyugodtan, figyelmesen tudják végig hallgatni az óvónőt és többnyire végig várják mások megnyilatkozását, saját kérdéseiket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.
- Kialakul a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő hangsúlyozású, hanglejtésű, hangerejű és sebességű beszéd. Tisztán ejtenek minden beszédhangot.
- Beszédük összefüggő, elbeszélésük folyamatos. Meglévő ismereteik széleskörűek, rendezettek.
- Új ismeretek befogadására fogékonyak.
- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos és koncentrált figyelem.
- Kíváncsi, és kutatja az ok-okozati összefüggéseket, képes elemi következtetések levonására.
- Emlékezete reproductív – benne ismeretei tartósan megőrződnek, amelyeket bármikor képes pontosan felidézni.
- A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás kialakulóban van.
- Megjelenik a problémamegoldó és kreatív gondolkodás.
- Nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1. Személyi feltételek

Az óvodapedagógusok és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak viszonya szakmához, óvodához, munkatársakhoz, családokhoz, a gyermekek szüleikhez, a

gyermekekhez meghatározó. Az óvodapedagógusok felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkeznek. Az óvoda teljes nyitva tartása alatt a nevelőmunkát az óvodapedagógus látja el. Személyiségvonásaiban jelenjen meg az empátia, a tolerancia, a kedvesség, hitelesség és a pedagógiai optimizmus. Fogadja el a másságot. Legyen igénye az önművelésre. Képviselje a gyermekek érdekeit, küszöbölje ki a gyermekekre ható ártalmakat. Nyerje el a szülők bizalmát, ezáltal oldottabban beszélnek gondjaikról. A feladatokat differenciáltan a gyermekek eltérő fejlődési ütemének megfelelően tervezi. A fejlesztéshez egyéni fejlesztési tervet készít.

Az óvodai nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermekek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos.

Az óvodavezető felelős az intézményben folyó pedagógiai, tanügy igazgatási és önértékelési feladatokért. Támogatja a minősítési és tanfelügyeleti eljárásokat. Megszervezi és ellenőrzi az önértékelési folyamatot. Menedzseli az óvodát. Biztosítja a működéshez szükséges feltételeket a fenntartó jóváhagyásával.

A dajka éppen úgy, mint az óvónő, magatartásával, beszédével hat a gyermekekre. Fontosnak tartjuk, hogy a nevelési folyamatban állandóan tájékoztatva legyen a nevelési módszerekről, elképzelésekről, ismerje a fejlesztési célokat. Ezáltal a gyermekeket ért nevelő hatások erősödnek, összehangoltabb munkavégzést eredményeznek.

Az óvodákban dolgozók közössége nem tesz különbséget gyermek és gyermek között.

Programunk sikeres végrehajtásához az alábbi személyi feltételek szükségesek:

BEOSZTÁS	LÉTSZÁM
Intézményvezető, óvodapedagógus (órakedvezményrel csoportban dolgozó)	1 fő
Óvodapedagógus (székhelyen, telephelyen)	3fő (legalább 2 óra átfedési idővel)
Dajka (székhelyen, telephelyen)	2 fő

A gyerekek fejlesztése érdekében szükség szerint logopédus, fejlesztő pedagógus.

Programunk megvalósításának színvonalát, minőségét és eredményességét az óvodapedagógusok, dajka példamutató együttműködése határozza meg.

4.2. Tárgyi feltételek

- Az óvoda rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- Lehetővé teszi a mozgás- és játékgigények kielégítését.

- A gyermekek által használt tárgyi felszerelések számukra hozzáférhetően vannak elhelyezve.
- Felszereltsége megfelel a gyermek változó testméretének, egészségük megőrzése érdekében biztonságos, a baleset-megelőzést szolgálja.
- Biztosítja a megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak.
- Megteremti lehetőséget a szülők fogadására.

Az épületei (székhelyen, telephelyen) az előírásoknak megfelelőek, 1-1- csoportszoba, hozzá tartozó mosdó helyiséggel. A csoportszobák bútorai a gyermekek méretéhez igazodnak. Az eszközöket a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve biztonságos helyre készítjük, hogy szabadon hozzáférhető legyen.

Egyéb helyiségek: tálaló konyha, felnőtt öltöző, mosdó, logopédia – fejlesztő szoba.

Az udvarok kialakításánál fontos szempont, hogy a gyermekek testméretüknek megfelelő eszközöket használva tevékenykedhessenek.

Lehetőség van labdajátékok játszására, futkározásra, biciklizésre, mászókázásra, homokozásra.

Eszköztárunk bővítése folyamatos feladatunk a lehetőségeink maximális kihasználásával.

Eszközeink alkalmasak az egyéb okból lemaradt gyermekek és a tehetséges gyermekek differenciált fejlesztésére.

4.3. Az óvodai élet megszervezése

Az óvodai nevelés a nevelőtestület és fenntartó által jóváhagyott pedagógiai program alapján történik és a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

Szemponatok:

- az óvoda alapdokumentumainak harmonizálása,
- az óvoda helyi sajátosságait figyelembe vevő tervezés,
- a helyi szokások és a gyermekek egyéni szükségleteinek megjelenése a napirendben és hetirendben,
- a gondozásnak kiemelt szerepe van a gyermekek önállóságának segítésében, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal,
- rugalmas, folyamatos napirend, amelyben a játék kitüntetett szerepet kap,
- megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, melyek harmonikus arányban vannak,
- a gyermekek fejlődésének nyomon követése és erről a szülők tájékoztatása.

Nyitva tartás: 7:00 – 17:30-ig

Csoportok: Vegyes életkorú csoportok. Az óvodapedagógusok heti váltásban dolgoznak.

Az óvodai nevelés tervezése: Az óvodapedagógusok által készített és vezetett csoportnapló, nevelési terv, tevékenységi terv, mulasztási napló és a gyermekek fejlődését dokumentáló fejlődési napló szolgálják. (Törvényi előírásoknak megfelelően)

Napirend, hetirend: a csoport óvodapedagógusai alakítják ki a gyermekek biológiai életritmusának megfelelően a folyamatosság figyelembevételével. Különös tekintettel a játék hangsúlyozott szerepére. A stabilitást, a rendszerességet a visszatérő pontok jelentik.

JAVASLAT AZ ÓVODAI CSOPORTOK NAPIRENDJÉRE

Időtartam *	Tevékenység
7.00-12.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is tervezett differenciált tevékenység a csoportszobában vagy a szabadban • Mindennapos frissítő mozgás vagy tervszerűen szervezett mozgás (teremben, tornateremben, vagy a szabadban) • Ismerkedés a természeti világgal, megfigyelések végzése spontán és tervezetten szervezett formában • Az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenység a szabad levegőn • Játékba és tevékenységbe ágyazott, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek közvetítése • Tevékenységekben megvalósuló tanulás <ul style="list-style-type: none"> • Verselés, mesélés • Ének, zene, énekes játék, gyermektánc • Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka • Mozgás • A külső világ tevékeny megismerése • Matematikai tartalmú tapasztalatok szerzése
12.00-15.00	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Pihenés
15.00-17.30	<ul style="list-style-type: none"> • Gondozási feladatok (tisztálkodás, étkezés, öltözködés) • Szabad játék, párhuzamosan is végezhető tevékenység a szülők érkezéséig

* Az Alapító Okiratban meghatározott óvodai nyitva tartás figyelembevételével!

A napirend rugalmas kezelése lehetővé teszi az előre nem tervezett, de a gyermekek személyiségfejlődését szolgáló események beillesztését.

5 éves kor után a pihenő idő csökkenthető. Ebben az esetben olyan csendes tevékenységet szervezünk, amely a még pihenő gyermekeket nem zavarja.

A tevékenységek megszervezésénél fontos szempontnak tartjuk a kötetlenség és a folyamatosság biztosítását.

A TEVÉKENYSÉGEK JAVASOLT SZERVEZETI FORMÁI

Tervezetten szervezett tevékenységek	Párhuzamosan is végezhető differenciált és csoportos tevékenységek szervezése
<ul style="list-style-type: none"> Mozgás Mozgásos játék (mindennapos mozgás) 	<ul style="list-style-type: none"> Játék Verselés, mesélés Ének, zene, énekes játék, gyermektánc Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mozgás A külső világ tevékeny megismerése Matematikai tartalmú tapasztalatok

Javasolt Hetirend

délelőtt		délután
<ul style="list-style-type: none"> Mozgás 	<ul style="list-style-type: none"> Verselés, mesélés 	dramatizálás
<ul style="list-style-type: none"> Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 	<ul style="list-style-type: none"> Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 	gyermektánc
<ul style="list-style-type: none"> Mozgás 	<ul style="list-style-type: none"> A külső világ tevékeny megismerése 	tartásjavító mozgás
<ul style="list-style-type: none"> Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 	<ul style="list-style-type: none"> Verselés, mesélés 	bábozás
<ul style="list-style-type: none"> Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka 	<ul style="list-style-type: none"> Matematikai tartalmú tapasztalatok 	matematikai játékok

4.4. Ünnepek, hagyományok:

Az óvoda életébe megjelenő ünnepek az összetartozás érzését erősítik. A közös tevékenységek alkalmával olyan élményeket szereznek, melyek meghatározzák a

környezetükhöz való viszonyukat. A derűs ünnepléssel az érzelmi szükségleteket elégtjük ki.

Az ünnepnapokon alkalomhoz illően az egész óvoda " ünnepi ruhát ölt". Az ünnepi viselet és a feldíszített csoportszobák, folyosó látványa esztétikai érzékformáló hatást nyújt, alapozódik az esztétikus környezet és öltözködés iránti igény.

A csoport összetartozását erősítik a közös programok, ünnepek, kirándulások, jeles napokra készülődés és azok megtartása, az együtt ünneplés meghitt érzélem gazdag élménye. Mindehhez azonban elengedhetetlen a nevelőközösség belső tartása, gyermekszeretete, a nyugodt bizalom teli légkör kialakítása.

A népi játékok, az ünnepek, jeles napok és megjelenése a gyermekek játékában.

Népi játékok: egy nép hagyományai közé tartoznak. Jellemzői: szájhagyomány, népművészet, népzene, népi táncok, hagyományőrzés. Kötődnek az összes többi játékhoz. Napjainkban is kedveltek. Pl.: erő és ügyességi játékok: bújócska, futás, ugrálás, fogócska.

Dramatikai játékok pl.: körjáték. Szellemi képességeket fejlesztő játék: találóskérdezős, zálogosdi. Pedagógiai értéke nagyon sokszínű. A tánc fontos szerepet töltött be a falusi ember életében. Át- meg átszötte ünnepeit, de munkás hétköznapijait is gyakran színesebbé tette. A falusi fiatalság egyik legkedveltebb szórakozása volt a múltban, a táncalkalmak jelentették egyúttal a fiatalok ismerkedési lehetőségeit és az emberekkel való érintkezés társas formáit is. Nem csak a legény- és leánykorban, hanem később is elmaradhatatlan volt a táncismeret. Hatott a természetes mozgáshajlam és a társas kapcsolatok megteremtésének igénye, emellett számos közösségi esemény, ünnep alkalmával követelmény volt, hogy a résztvevők táncolni tudjanak. A táncban fiatalon bevált jó kedélyű legények, leányok később is megőrizték ezt a készségüket. Bizonyos alkalmakon – elsősorban a családi ünnepeken (pl. lakodalom) – a táncok rendjét, hangulatát az idősebbek irányították, legalábbis befolyásolták. Az ilyen összejövetelek ugyanis nemcsak a fiatalokat hozták együvé, itt mulatták ki magukat a házasemberek is. Pár hagyományőrző népi játék: csigaverseny, dióhajítás, diótörő, erőpróba, kakasos, zöldágjárás.

Mindennapokhoz kapcsolódó ünnepek:

- Születés és névnapok megünneplése
- Édesanyák, nagymamák köszöntése
- Gyerek nap
- Társadalmi ünnepek: október 23., március 15.,

Hagyományőrző ünnepek:

- Szüret
- Mihály nap
- Márton nap,
- Advent, Mikulás, Karácsony
- Farsang
- Húsvét

- Pünkösöd

Természetóvó jeles napok:

- Állatok világnapja
- Víz világnapja
- Föld napja
- Madarak és fák napja
- Környezetvédelmi világnap
- Óceánok világnapja

Egyéb jeles napok:

- Zene világnapja
- Magyar kultúra napja
- Költészet napja
- A család nemzetközi napja
- Zene ünnepe

Az ünnepek, ünnepi előkészületek az óvodapedagógusok feladata. A pontos időpontokat az éves munkaterv tartalmazza.

Feladat:

- az ünneplés jelentőségének megéreztetése,
- az ünnep érzelmi tartalommal való megtöltése,
- az ünnep, jeles nap kiemelése a mindennapi élet eseményeiből,
- az ünnep előkészítése és lezárása.

• **Dokumentálással kapcsolatos feladatok**

• **Felvételi és mulasztási napló**

A gyermekek személyes adatain kívül, a gyerek jelenlétét, ill. hiányzását rögzíti. Valamint az előírásoknak megfelelően az SNI gyermekekre vonatkozó bejegyzést tartalmazza.

• **Csoportnapló**

Tartalma megfelel a törvényi előírásoknak, illeszkedik a pedagógiai programhoz.

Nevelési terv: Magába foglalja a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő elvárásokat féléves bontásban, egységes pedagógiai nyelvezettel, módszertani szabadsággal, melyben érvényre jut a gyermeki személyiség feltétel nélküli elfogadása, szeretete, tisztelete.

Értékelése félévente.

Magában foglalja a gyermekbalesetek megelőzését szolgáló szokás-szabályrendszert.

Tematikus tervek a nevelési évben tervezett tanulási terv.

Tevékenységi tervek: heti lebontásban készül. Része a képességfejlesztés, kompetencia fejlesztés.

Szervezési feladatok: a tematikus tervhez kapcsolódó szervezési feladatok segítik a pedagógus tervszerű munkáját.

Reflexiók:**• Gyermek-fejlődési napló**

Tartalmazza: Anamnézist; a gyermek egészségi állapotával kapcsolatos dokumentumokat; családlátogatás, beszoktatás tapasztalatait; fogadóórák témáját és alkalmait; szülői tájékoztatás idejét, tartalmát.

Belépéskor, utána félévente dokumentáljuk a gyermekek aktuális fejlettségi fokát, egyéni fejlődési ütemét, értelmi, beszéd, hallás, látás, mozgásfejlődését. A fejlődést elősegítő intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat.

• Önértékelési dokumentumok

Az elvárás rendszer, kérdőívek, interjúkérdések, önértékelés, feljegyzések a csoportlátogatásról, jegyzőkönyvek, önfejlesztési terv.

4.6. Az óvoda kapcsolatai

Az óvodapedagógus a kapcsolattartás során vegye figyelembe a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesítse az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt.

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái:

- kiemelt fontosságú a szülőkkel való szoros kapcsolattartás,
- a családlátogatás, a gyermek otthoni környezetének megismerése,
- a fogadóóra, a megbeszélések a gyermek fejlődésének a szülővel való együttes nyomon követését szolgálja,
- internetes kapcsolattartás, elektronikus levelezés lehetőségei,
- szülői értekezletek szervezése,
- szülői közösség, óvodaszék működésének segítése,
- játszónapok, foglalkoztató tevékenységek, nyílt napok lehetőségének megteremtése,
- közös kulturális programok szervezése,
- kirándulás,
- az óvodát népszerűsítő egyedi programok megvalósítása.

Kapcsolat az óvodába lépés előtti intézményekkel:

- a bölcsődével,
- a családi napközivel,
- a szociális intézményekkel.

A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Kapcsolat az óvodai élet során:

- az intézmény fenntartójával,

- a társintézményekkel,
- a Gyermekjóléti Központtal,
- a Családsegítő Szolgálattal,
- a gyermekvédelmi ügyintézővel,
- a Pedagógiai Szakszolgálat intézményeivel,
- a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal,
- a Kormányhivatalokkal és a Tankerületekkel,
- az egészségügyi szervezetekkel,
- a gyermekotthonokkal,
- a közművelődési intézményekkel
- a nemzetiségi önkormányzatokkal, szervezetekkel.

Kapcsolat az óvodai élet után:

- az iskolákkal

5. AZ ÓVODA TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

5.1. Játék

Célunk: A játék nevelési folyamatban való prioritásának biztosítása, hiszen a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Feladatunk: A játék kialakulásának elősegítése érdekében tudatosan biztosítani a következőkben sorolt feltételeket. Derűs, vidám, nyugodt légkör, hely, idő, eszközök, élmények.

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Az óvodás gyermek társas kapcsolatának és játéktartalmának alakulása az óvodába lépéstől az iskolába lépésig tart. Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesítését. A játék kiemelt jelentőségének meg kell mutatkoznia a napirendben, időbeosztásban, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is.

A játék, mint az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, az ismeretszerzés legjelentősebb forrása, bonyolultságával nagyon fontos része a gyermek életének. A játék lehetőséget ad az érzelem kinyílására, olyan eszköz, amelynek segítségével sikeresen oldható meg az emocionális viszonyrendszer kialakítása a környezethez.

A játékhoz belső indítékra van szükség: kíváncsiságra, élményre, kezdeményezésre és szabadságra. Olyan külső feltétel kell, amely biztonságot és mozgásteret ad az egyénileg eltérő ütemben fejlődő gyermekeknek.

A játékban megszerzett tapasztalataikat beépíthetik más tevékenységekbe, felhasználhatják tanulási folyamatokban. A játék során fejlődik szabálytudatuk,

monotónia tűrésük. Új ismereteket szerezhetnek, megismerik az alá-, mellé-, fölérendeltségi viszonyt. Fejlődik kudarctűrő képességük.

A gyermek játéka örömforrás, ugyanakkor a valóságot tükrözi. Képet ad ismereteiről, élményeiről, mozgásigényéről, szociális és értelmi fejlettségéről, tehát egész személyiségéről. Ennek ismeretében a játékban rejlő nevelési lehetőségeket az óvónőnek tudatosan ki kell használnia. Tiszteletben kell tartania a játék önkéntességét, a játékban a gyermek önállóságát, kezdeményezését, aktivitását.

A mindennapi élet színtereinek (piac, közért, posta, orvosi rendelő, stb.) megfigyelése olyan tapasztalatszerzésre adnak lehetőséget, amelyek gazdagítják a játék tartalmát.

A játékot befolyásolják mindazok a körülmények, amelyek között a játék zajlik. Olyan feltételeket kell biztosítani, amelyek kedvezően hatnak a játék kialakulására, elmélyülésére. A szabad játékfolyamat alapvető feltételei a **megfelelő nyugodt légkör, megfelelő hely, idő és eszköz**. A játék hangulatát fokozhatja a kellő időben adott ötlet, bátorítás, megerősítés.

a csoportban annyi szabályt vezessünk be, ami segíti a szabad játékot, a sokféle manipulációt és fokozza a gyermekek biztonságérzetét. A megfelelő légkörben a gyermekek feszélyezettség nélkül tudnak önállóan vagy társaikkal játszani, melyet az óvónő érzelmek gazdag magatartásával segíthet.

A játék fajtái:

- gyakorlójáték (ismétlése valaminek)
- manipulációs játék
- konstrukciós játék (játékelemekből szerkeszt)
- barkácsolás (egyszerűbb ajándék vagy dekoráció)
- bábozás, dramatizálás (óvónő bábjátéka)
- szerepjáték (tapasztalatok, ismeretek, tükrözi a személyiséget)
- szabályjáték (előre meghatározott, pontos szabályok alapján zajlik)

A játék során: Fejlődik a gyermek mozgása (minden testrésze mozog, és valamennyi mozgásformát gyakorol).

Fejlődik az önállósága, kitartása, türelme, feladattudata, alkalmazkodó képessége.

Elsajátítja az alapvető viselkedési szabályokat, szokásokat.

Együttműködik a társakkal, felnőttekkel (szocializáció). Játék közben fejlődik esztétikai érzéke.

Feloldódik, folyamatosan beszél, kommunikál.

Kitárulkozik, könnyebben teremt kapcsolatot.

Bővül a megfigyelő képessége, emlékezete, rengeteg tapasztalatot szerez a világról, gazdagodnak az ismeretei, fejlődik a gondolkodása.

A játék során kiélheti, feldolgozhatja élete mindennapjait, eseményeit, történéseit.

Megvalósítja önmagát. A játék során bármi lehet, nincsenek korlátok.

Társas kapcsolatai fejlődésen mennek át:

1. magányos játék
2. kölcsönös utánpótlás
3. egymás melletti játék

4. együttlét
5. együtt mozgás
6. tárgy körüli összeverődés
7. csoportosulás
8. összedolgozás
9. tagolódás

A játék a közösségi élet alapvető eszköze és a játék fejleszti a közösségi életet.

A szabad játék biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

Babaszobai – babkonyhai bútorok, babák, babruhák, babakonyhai eszközök, babakocsi, kiegészítő ruhadarabok, fejdíszek, bábeszközök, paraván, építőjáték, autók, barkács eszközök, logikai, értelemfejlesztő játékok, puzzle, egyéb kiegészítő játékok, stb.

Óvodapedagógus feladata:

- Megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz. (gyakorló, szerep, építő, konstruáló játékokhoz, barkácsoláshoz, szabályjátékhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz). A játék helye a gyermek mozgását szolgálja.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek elfogadják játszótársaik elgondolását, és napokon keresztül egy-egy szerepjátékban részt vesznek.
- Az eszközöket és a játékhöz szükséges helyet önállóan választják meg.
- Képesek bonyolultabb építő és konstruáló játék megalkotására.
- A játékhöz eszközöket barkácsolnak.
- Szívesen báboznak.
- Kialakulnak az elemi kulturált viselkedési szabályok.
- A játékszabályokhoz alkalmazkodnak

5.2. Verselés, mesélés

A magyar népköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és sok alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. A mese a gyermek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, fejlesztésének egyik legfőbb segítője.

Feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. a mese kiválóan alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotban eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik

legfontosabb formája. A mindennapos mesélés, mondókázás, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.

Célunk:

- Alakuljon ki igényük a mese, vers élményének befogadására.
- Fejlődjön nyelvi kifejezőkészségük.
- Irodalmi ízlés, esztétikai fogékonyság, pozitív személyiségjegyek alakítása.
- A gyermekek érzésvilágának gazdagítása.

Feladatunk:

- mindennapos mondókázás, verselés, mesélés,
- mesetudat erősítése, a belső képalkotás folyamatának elősegítése,
- irodalmi élmény nyújtása, népi, klasszikus és kortárs irodalmi műveken keresztül,
- érzelmi, esztétikai nevelés,
- közösségi élmény erősítése, személyiségfejlesztés a néphagyomány őrzésével a nemzetiségi és migráns gyermekek esetében is,
- bábozás, dramatizálás:
 - óvodapedagógus bábjátéka,
 - kommunikáció,
 - gyermek bábjátéka,
 - bábkészítő tevékenység,
 - esztétikai élménynyújtás,
 - személyiségjegyek tükröződése,
 - testséma fejlesztés,
 - drámajáték elemek,
 - szerepazonosulás,
 - metakommunikáció,
- önálló versmondásra, mesélésre ösztönzés,
- ünnepek értékének növelése,
- a könyv szeretetére, olvasóvá nevelés,
- ösztönzés saját vers- és mesealkotásra, annak mozgással, ábrázolással történő kifejezésére

Az óvodapedagógus nyelvhasználata, akkor példamutató, ha:

Lényegre törő, törekszik a változatos hangzású beszédre, ügyel a hibátlan, érthető, világos és tiszta hangképzésre, kerüli a hangos beszédet.

Verselés, mesélés biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

Mesekönyvek, képek, fejdíszek, bábparaván, diavetítő, diafilmek, stb.

Óvodapedagógus feladata:

- Segítse az erkölcsi érzelmeiket, esztétikai fogékonyságukat.

- Fejlessze a gyerekek beszédét, kifejezőképességét, helyes és szép kiejtését.
- Alakítsa a gyermek beszédének helyes hangsúlyozását és beszédritmusát.
- Bővítse óvodásaink szókincsét, fejlessze értelmi képességeit.
- Szilárdítsa meg a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokásokat a figyelem fenntartásának egyezményes jelzéseit.
- Ismerjék meg a mese és vers önkifejezési lehetőségeit: alkossanak saját verseket és meséket, bátran kombinálják mozgással, ábrázoló tevékenységekkel

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Szívesen mond mondókát, verset, mesét.
- Tudja a megismert szavak jelentését, használja azokat.
- Megjegyzi a mese legfontosabb elemeit.
- Képes a hallottak képi megjelenítésére.
- Részt vesz a dramatikus és mimetikus játékokban.
- Van igénye a hallott irodalmi művek újrhallgatására.
- Figyelmesen tudja végighallgatni óvónőjét, társait.
- Nyelvhelyességi szabályoknak megfelelően fűzi mondatait.
- Tud eseményképről beszélni.

5.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei nevelés az óvodai élet egészét átszövi, élményhez juttatva a gyermekeket, gazdagabbá teszi érzelmeit, valamint zenei és esztétikai világukat.

" A zene és a testmozgás szerves kapcsolata: az énekes játék, a szabad ég alatt - ősidők óta a gyermek életének legfőbb öröme." (Kodály Zoltán: A zene mindenkié 54. o.)

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek – néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az énekes népi játékok fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, zenei hallás, mozgás) és a zenei kreativitásának alakításban. Az éneklés, zenélés, zenehallgatás a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Célunk:

- A művészi értékű gyermekdalokkal a gyermekek zenei érdeklődésének felkeltése.
- A népi játékok és dalos játékok megszerettetése, a tiszta éneklésre szoktatás.
- A zenei ízlés, a zenei anyanyelv megalapozása.
- A gyermek zenei hallásának, ritmusérzékének, harmonikus szép mozgásának fejlesztése.

Feladatunk:

- A népi hagyományok zenei értékeinek megismerése a népi játékokon és a népdalokon keresztül.
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

Zenei feladatok:

- érzelmi nevelés az ölbeli játékoktól az énekes népi játékokig,
- zenehallgatás,
- esztétikai nevelés a zenei élményen és a mozgásokon keresztül,
- a gyermek-, néptáncok és népi játékok, hagyományok megismertetése,
- fejlettségnek megfelelő hangterjedelem megválasztása,
- a hallás fejlesztése,
- ismerkedés a hangszerekkel,
- ritmusérzék fejlesztése,
- éneklési készség fejlesztése,
- zenei anyanyelv elsajátítása,
- zenei kreativitás, improvizáció fejlesztése,
- ismerkedés a nemzeti és nemzetiségi értékeket hordozó hagyományos és kortárs művészeti alkotásokkal.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

- Hangszerek: triangulum, xilofon, cintányér, dob, csörgődob, csengők, ritmus eszközök. Kiegészítők: kendők, szoknyák, CD-s magnó, CD-k, kazetták, egyéb kiegészítő kellékek.

Az óvodapedagógus feladatai

- A zenei anyagok életkornak megfelelő igényes összeállítása ÉNO-ra építve (A dalanyaggal egyenértékűek a mondókák, kisebb szerepet kapnak a műzenei anyagok és a magyar zenei sajátosságokhoz hasonló más népek gyermekdalai, ölbeli játékok, népi – énekes játékok).
- Változatos módszerekkel keltse fel a gyermekek érdeklődését.
- Egyéni éneklésre ne kényszerítse a gyermeket, várja meg, míg kedve lesz.
- A dalanyag kiválasztásánál vegye figyelembe az egyes dallamfordulatok nehézségi fokát, a megtanulandó dalok mennyiségét /kevesebbet, de többszöri ismétléssel /.
- A zenei ízlés formálása és a felnőtt-gyermek közötti érzelmi kapcsolat továbbmélyítése a zenehallgatással (elsősorban az óvónő(k) éneke, hangszeres játéka).
- Fordítson figyelmet a mozgások esztétikus megformálására.

- A népi gyermekjáték füzérben csak eredeti népi játékok és mondókák válogatása.
- Az udvaron adódó lehetőségek kihasználása.
- A népi kultúránk lehetőségeinek felkutatása.
- Ritmus-és népi hangszerek megismertetése, használatának biztosítása.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek énekelni egyénileg és közösen.
- Énekes játékokat élvezettel játszanak.
- Térformákat esztétikusan alakítanak, mozgást rögtönöznek.
- Egyenletes lüktetést és ritmust tudnak tapsolni.
- Tudnak halkán és hangosan, gyorsan és lassan énekelni.
- Érdeklődéssel hallgatnak zenét.

5.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

Az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, a népi művészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. a gyermeki alkotás a belső kép gazdagítására épül. Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret biztosít.

Célunk: A képi, plasztikai kifejezőkészség fejlesztése, esztétikai igényesség, képi gondolkodás fejlesztése, tér, forma, szín képzetének gazdagítása. Csodálkozzanak rá a természet színeire, formáira. Alakuljon ki a gyermekben az igény az alkotásra, a környezetesztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Feladataink:

- Megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
- A gyermekek ismerjék meg a régi gyermekkor játékkészítő és a népi kismesterségeket őrző technikákat és eszközöket.
- Segítse a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését.
- Alakítsa a tér-forma és szín képzeletének sokszínűségét, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységüket, szép iránti nyitottságuk, igényességük kialakítását.
- Biztosítson teret az egész nap folyamán az ábrázoló tevékenységekre. Változatos anyagok használatára, sokszínűségre.
- A képi- plasztikai kifejezőképesség, a gyermekek élmény és fantáziavilágának, szabad önkifejezésének, egyéni érettségi szintjükhöz igazodó differenciált fejlesztése.

- Kihasználni a képességfejlesztés lehetőségeit az ábrázoló tevékenységek által (kitartás, képi kifejezés, alakzatok, színek, arányok, méretek, díszítő érzék, kreativitás, emlékezet, észlelő képesség, önértékelés, problémamegoldás, stb.)

Az óvodai környezet esztétikus kialakításával alakítjuk a gyermekek szép iránti fogékonyságát, igényességét, melybe őket is bevonjuk.

Elegendő helyet, időt, eszközt, anyagot biztosítunk alkotó tevékenységükhöz az egész nap folyamán.

Séták kirándulások alkalmával megteremtjük a lehetőséget, melyek során vizuális benyomáshoz, élményekhez, tapasztalatokhoz juthatnak. Ezek később megjelennek alkotó munkáikban. (formák, színek, alakzatok, arányok)

Az óvodában használt hagyományos és ismert tevékenységformák (rajzolás, festés stb.) bővülnek a hagyományörző díszítőművészet technikáival. A gyerekek betekintést nyerhetnek a magyar népművészetbe, a kismesterségek, a hagyományok ápolásába. A vizuális nevelés keretében nagy hangsúlyt fektetünk a tárgyi kultúra megismertetésére, gyakorlására:

- agyagozás
- gyertyaöntés
- szövés, fonás, sodrás
- nemezelés
- egyszerű bőrmunkák (fűzés, fonás, szironyozás)
- tojásfestés, és díszítés különböző technikákkal
- mézeskalács készítés
- játékeszközök, bábok, jelmezek készítése

Ezekhez a tevékenységekhez természetes alapanyagokat használunk (termények, agyag, szalma, gyékény, gyapjú, textíliák, fonalak...)

A 3-4 éves kezdetben csak kísérletezik, számára az örömforrás maga a tevékenykedés, nem az alkotás.

4-5 éves korban már megjelennek az alkotó tevékenység csírái, létrehoz valamit, akár játékához, akár díszítő tevékenységhez, már benne van az egyéni alkotás vágya.

Az 5-6-7 éves már fogékony a műalkotások nézegetésére, egyszerű értelmezésére. Ilyenkor lehet kialakítani a képzőművészeti alkotások iránti érdeklődést.

Fontos, hogy a lehetőségek széles tárházát kínáljuk fel a gyermekeknek. Minél több ismeretet szereznek, annál jobban fejlődik belső kifejezőkészségük.

A természeti környezetben található anyagok (kavics, bot, toboz, termések, stb.) felhasználása, mind kreativitásukat, mind a természet iránti tiszteletüket fejleszti.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

Különbéle papírok, (karton, színes papír, hajtogatós papír, krepp-papír, stb.), ollók, ragasztók, festékek (tempera, gombfesték, ujjfesték), ceruzák, zsírkréták – különböző vastagságban, ecsetek – különböző vastagságban, textilek, cérnák, tűk, rafia, irattartók, tálak, szivacsok, stb.

Óvodapedagógus feladata:

- érdeklődés felkeltése az ábrázolás tevékenysége iránt,
- szokásrendszer alakítása,
- különböző anyagok, változatos technikák, eljárások, eszközök kipróbálása, megismertetése,
- az alkotás örömeinek megtapasztalása, önkifejezésre ösztönzés,
- esztétikai élmények befogadása, a környezet esztétikai alakítása,
- térbeli tájékozódás, szín és formavilág gazdagítása,
- a finommotorika fejlesztése,
- érzelmek, gondolatok megjelenítése a gyermeki alkotásokban,
- műalkotás-elemzés, ismerkedés népművészeti elemekkel.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Képes hosszabb ideig több tulajdonságra irányítani figyelmét és ezt megjeleníteni alkotásaiban.
- Emberábrázolásában megjelennek a részformák, egyszerű mozgások.
- Tud képet alkotni, élmény és emlékezet alapján.
- Megfelelően használja az eszközöket.
- Tud tárgyakat díszíteni saját elképzelése alapján.
- Megfigyelés után tud formát mintázni.
- A színeket munkája során változatosan alkalmazza
- Értékelni tudják saját és társuk munkáját.
- Díszítő- tervező feladatokat a különböző technikák segítségével megoldanak (festés, vágás, ragasztás, agyagba karcolás stb.)

5.5. Mozgás

Az óvodás gyermek lételeme a mozgás. Minden olyan tevékenység felkelti figyelmét, amely mozgással, helyváltoztatással jár. Az egészséges életmód kialakítása szempontjából is hangsúlyozott szerepe van.

Célunk: A 3-7 éves gyermekek mozgásfejlesztése, széleskörű mozgástapasztalat, mozgásélmény nyújtása, figyelembe véve az egyéni és életkori szenzibilis fázisokat.

Feladatunk: A kisgyermek idegrendszeri és értelmi fejlődése szorosan összefügg mozgásfejlődésével. Az a gyermek, akit mozgásában korlátoznak (járóka, járást segítő különböző eszközök) nem lesz képes olyan teljesítményekre, mint akinek meg volt a lehetősége a szabad mozgás megtapasztalására.

Az elemi mozgásminták fejlődése (kúszás, csúszás, mászás) igen fontos jelentőséggel bírnak. Ha nem adjuk meg gyermekeinknek a lehetőséget minél szélesebb körű mozgás megtapasztalására, határaik, képességeik kipróbálására az értelmi és idegrendszeri érésüket akadályozzuk.

A tudatos mozgásfejlesztés elősegíti a gyerekek természetes mozgását: a járást, a futást, támaszt, függést, egyensúlyozást, ugrást, dobást, sokszínű változatos játékokat.

A gyermek szervezetének terhelhetősége lényegesen nagyobb, mint azt korábban feltételezték. Az óvodapedagógus tartsa szem előtt a gyermekek teljesítő képességét, éljen a környezetünk adta lehetőséggel.

A rendszeres napi egészségfejlesztő testmozgás a pszichomotoros készségek és képességek fejlesztését szolgálja. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Feladatok:

- mozgásigény kielégítése, mozgásöröm átélése az óvodai nevelés minden napján,
- baleset-megelőzés a megfelelő környezet biztosításával,
- erkölcsi nevelés,
- egészséges életmód kialakítása,
- tudatos mozgásfejlesztés szabad levegőn is,
- mozgásos játékok beépítése,
- testi képességek fejlesztése, önbizalom erősítése,
- változatos eszközök alkalmazása,
- nagymozgás és finommotorika fejlesztése, fegyelmezett mozgás elősegítése,
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- tartásjavítás, lábtorna beépítése a mindennapos mozgásba.

A tornának, játékos mozgásoknak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek a teremben és a szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve - minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani.

Mozgásfejlesztés a szabad játékban: Az eszközök és tevékenységek kiválasztásánál a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez igazodunk:

- A 3-4 éveseknél a természetes nagymozgások fejlődését segítjük. o (csúszás, bújás, mászás).
- A 4-5 éveseknél hangsúlyos a szem-kéz, szem-láb koordináció (hintázó, pörgő, ringató mozgások), egyensúlyérzék fejlesztése (célba dobó játékok, ugrókötél).
- Az 5-6-7 éves korban a finommotorika fejlesztése kerül előtérbe. (tépés, vágás, gyöngyfűzés, barkácsolás, konstruálás).

Mozgásfejlesztés a szervezett tevékenységben: A játékot a testnevelés foglalkozáson is alapvető eszközként alkalmazzuk.

- A 3-4 évesek testnevelési anyaga főleg természetes mozgásokat tartalmaz: járások, futások, csúszások, mászások és a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok, tárgyhoz viszonyított testhelyzet gyakorlatok.
- 4-5 éves korban nagyobb figyelmet fordítunk a tér mozgásos megismerésére, egyensúlyérzék fejlesztésére, oldaliság gyakorlására, szem-kéz, szem-láb koordinációra (babzsák, karika gyakorlatok).
- 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése kerül előtérbe tornaszerek fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal: alaklátás, finommotorika, oldaliság, keresztcsatornák fejlesztése, gyakorlása.
- A szenzoros integrációs terápia szemléletét beépítjük a tervezett mozgásfejlesztésbe. A testnevelés foglalkozáson használt eszközökből néhányat az udvaron is biztosítunk játéklehetőségként.

Mozgásfejlesztés biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

- Futóbicikli, focikapu, csúszda, karikák, kötélletra, labdák, ugrókötelek, bordásfalak, tornapadok, babzsákok, padok, zsámolyok, tornaszőnyegek, egyensúlyozó eszközök, udvari játékok, stb.

Óvodapedagógus feladata:

- Tervezze, szervezze a gyermekek számára a mindennapos mozgás lehetőségét.
- A napirendet úgy alakítsa, hogy a gyermekek minél több időt a szabadban tölthessenek.
- Biztosítson szabad mozgáslehetőséget a csoportszobában.
- Adjon ötleteket, irányítsa a gyerekek figyelmét a leghatékosabb terhelést biztosító napi mozgáshoz.
- Tegye lehetővé a változatos eszközök és a gyerekek önálló szabad mozgásának biztosításával, hogy örömet jelentsen a gyerekeknek a mindennapi testnevelés.
- A változatos környezetben végzett mozgások (pl.: úszás) szervezésével a téri tájékozódáson túl a biztonságérzetet is fejlessze.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek a mozgásos játékokban kitartóak, szeretnek mozogni.
- Tudnak futó- fogó- és egyéb versenyjátékokat az óvónő vezetése nélkül is játszani, a szabályokat betartják.
- A gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végzik.
- Térben tájékozódnak, ismerik az irányokat.
- A labdát egy helyben legalább ötször a földhöz tudják ütögetni, valamint vezetni.
- Tudnak gurulóátfordulást végrehajtani előre.
- A célba dobást egykezes felső dobással végrehajtják.
- Vízszintes padon babzsákkal a fejtetőn tudnak egyensúlyozva járni.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Célunk: A gyerekek szerezzenek tapasztalatokat, ismereteket a szűkebb, és a tágabb természeti és társadalmi környezetről, mennyiségi és téri viszonyokról. A környezettudatos nevelés célja, hogy kis lépésekben tanítsa meg, hogyan kell tudatosan együtt élni környezetünkkel, hogyan kell védenünk azt, miközben nem mondunk le a csodálatos emberi felfedezések nyújtotta lehetőségekről. A fenntartható fejlődést szem előtt tartó környezettudatos magatartásforma megalapozása, kialakítása.

Feladatunk:

- A pozitív érzelmi viszonyok kialakításának segítése az élő és élettelen világgal.
- A közösségi nevelés lehetőségeinek kihasználása, társas kapcsolataik erősítése.
- Kommunikációs képességeik, beszédkésztségük fejlesztése.
- Matematikai vonatkozású ismeretszerzési lehetőségek biztosítása.
- Irány- és arányérzékük, valamint térbeli tájékozódásuk elmélyítése.
- Természetsarok kialakítása, gondozása és az ott történő változások folyamatos megfigyelése.
- Megemlékezés a zöld jeles napokról.
- Az egész életen át tartó tanulás igényének és képességének kialakítása
- A családokkal való szoros együttműködésre való törekvés.
- A környezet alakításában és a kortárs kapcsolatokban a gyermek önálló véleményalkotásának elősegítése, döntési képességének fejlesztése.
- Ismerjék meg a szülőföld, az itt élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és tárgyi kultúra értékeit, alakuljon, mélyüljön el identitásuk.

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

Feladatok:

- rácsodálkozás a világ szépségeire, annak megismerése, megszeretése és védelme ismerkedés a természeti és társadalmi környezettel, a változások folyamatos megfigyelése;
- megfigyelő séták, kirándulások szervezése;
- ismeretek gyűjtése tapasztalati úton (évszakok, jelenségek, növények, állatok);
- a természetsarokban történő változások folyamatos megfigyelése;
- a környezet megismerésére, védelmére, óvására nevelés;
- környezettudatos magatartás alapozása, alakítása;
- a közlekedés biztonságára, önfegyelemre, egymás óvására nevelés;
- a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítása;
- az önálló véleményalkotás, döntésképeség fejlesztése kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában;
- ismerkedés épített környezettel, műalkotásokkal.

Külső világ tevékeny megismerésének biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

- Ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, mikroszkópok, nagyítók, csírázató tálak, kerti szerszámok – gyermek és felnőtt méretben, locsolókanna, talicska, madáretető, mérőszalag, mérleg, úrmértékek, ismeretterjesztő DVD, DVD lejátszó, televízió, komposztáló edények, fűnyíró.

Óvodapedagógus feladata:

- Tegye lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő helyet, időt, alkalmat, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését a kortárskapcsolatokban és a környezet alakításában.
- Alapozza meg a gyermekekben a kulturált élet szokásait, viselkedési formáit, erkölcsi és érzelmi viszonyait.
- Fejlessze véleményalkotási és döntési képességeiket.
- Változatos tevékenységek biztosítása pl.: mozgásos, érzékszervi a gyermekeket körül vevő természeti és társadalmi környezetből.
- Új ismeretek nyújtása figyelembe véve a gyermekek tapasztalatait, élményeit. A meglévők mélyítése, rendszerezése, változatos tevékenységek szervezése.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Tudják lakcímüket, a szülők nevét, foglalkozását.
- Tudják születési helyüket, idejüket, óvodájuk nevét.
- Tudják az évszakok neveit, hónapok neveit és emlékezetükbe felidézni a jegyüket. Ismerjék a napszakokat.
- Ismerjék a házi-és vadonélő állatokat, madarakat, bogarakat.
- Ismerjék fel a környezetükben lévő virágokat, zöldség-és gyümölcsféléket.
- Ismerjék a közlekedés fontosabb szabályait, valamint tudjanak felsorolni néhány szárazföldi-, vízi- és légi közlekedési eszközt.
- Ismerjék a környezetükben lévő intézményeket, azok funkcióit.

5.7. Matematikai tartalmú tapasztalatok

Célunk: A minket körülvevő világ matematikai tartalmú összefüggéseinek felfedezése, megtapasztalása játékos formában, a gyerekek igényeihez, ötleteihez alkalmazkodva. Önálló gondolkodásra képes, az ismeretanyagban okosan eligazodó felnőtté váljanak.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat. Alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

Feladat:

- téri tájékozódás alakítása,
- mennyiségi, alaki, tér és síkbeli fogalmakkal való ismerkedés, tájékozódás,
- ítéletalkotás és mennyiség szemlélet alakítása, segítése.

Óvodapedagógus feladata:

- Kihasználni a mindennapi élet tevékenységeit a változatos matematikai tapasztalatok szerzéséhez.
- A gyerekek matematikai érdeklődésének felkeltése, kielégítése, fejlesztése.
- Matematikai tapasztalatok és ismeretek nyújtása.
- Értelmi képességek fejlesztése.
- Érzelmek és az akarat fejlesztése
- Iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerztetése

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Biztosan igazodjanak el a 10-es számkörben (számlálás, hozzáadás, elvétel, sorszámnevek, tőszámnevek)
- Tudnak tárgyakat csoportosítani szín, nagyság és tulajdonság szerint.
- Megkülönböztetik a jobbra - balra irányokat.
- Helyesen használják a tő- és sorszámneveket, valamint a névutókat.(pld.: alá, mellé, fölé stb.)
- Ismerik a több, kevesebb, ugyanannyi és a pár fogalmát.
- Tér- és síkbeli irányok felismerése, ismerete.

5.8. Munka jellegű tevékenységek

Célunk: A munka jellegű tevékenységek megszerettetése, a munka eredményének és értékének megbecslése. Alakuljanak a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek, készségek, tulajdonságok.(céltudatosság, kitartás, önállóság, feladattudat, felelősség)

Feladatunk:

- A munka jellegű tevékenységek tervezése, megszervezése. A megfelelő hely, idő, eszköz biztosítása.
- Eszközhasználat bemutatása gyakoroltatása, a munkavégzéshez szükséges képességek, készségek alakítása, fejlesztése.
- A munka értékének, megbecslésének kihangsúlyozása.
- Az egyéni képességekhez igazodó feladatadás és értékelés.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a cselekvő tapasztalatszerzés. A környezet megismerésének a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakításának fontos lehetősége az óvodában a dolgozók példája. A gyermeki munka tudatos irányítása pedagógiai szervezést, együttműködést igényel, amelyben szükséges a folyamatos, konkrét, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelése.

Munkaformák:**• Az önkiszolgálás;**

- öltözködés,
- testápolási teendők,
- étkezéssel kapcsolatos tevékenységek.

Saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek. A 5-6-7 éveseknél szinte teljes önállóságot szeretnénk elérni. Figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlődési ütemét.

• A közösség érdekében végzett munka;

- a naposi tevékenység,
- csoport életéhez kapcsolódó állandó feladatok.

Elősegíti a gyermek társas kapcsolatainak alakulását. Eszköze a kötelességteljesítés alakításának és a saját és mások elismerésére nevelésnek.

• Az alkalmoszerű munkák és egyéni megbízatások;

- a környezet rendjének biztosítása,
- segítség a felnőtteknek, egymásnak és a kisebbeknek,
- egyéb megbízatások teljesítése.

• Az évszakoknak megfelelő tevékenységek;

- csoportszobában,
- udvaron,
- az óvoda környezetében.

Munka jellegű tevékenységek biztosításához kapcsolódó feltételrendszer

- Takarító eszközök, kerti szerszámok a gyermekek méretének megfelelően.

Óvodapedagógus feladata:

- A munkafajta fokozatos bevezetése közben lépésről lépésre bemutatja a munkafogásokat, szükség szerint tevőlegesen is segít.
- Az eszközöknek olyan helyet biztosít, ahol a gyermekek bár mikor elérhetik.
- Nyugodt, elfogadó légkört biztosít, hogy a gyermekek gyakorolhassák az eszközökkel való munkavégzést.
- Bátorító jelenlétével, dicséretével elősegíti a gyermekek önállósulási vágyának kibontakoztatását.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- Önállóan vállal kisebb megbízatásokat.
- Önállóan (kisebb segítséggel) végez munka jellegű tevékenységeket.
- Irányítás mellett tud önállóan feladatot ellátni.
- Ügyel saját maga és környezete rendjére, tisztaságára.
- Szabadon választott tevékenység után önállóan elpakol maga után

- Önként segít társainak a teremrendezésben
- Szívesen segít a nála kisebbeknek

5.9. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Célunk:

"Ne erőszakkal oktasd... a gyermekeket a tanulmányokra, drága barátom, hanem játszva tanuljanak, már csak azért is, hogy könnyebben megfigyelhesd, melyiknek mire van hajlama." / Platon /

Az óvodáskori tanulás célja az óvoda gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire. Irányítása során egyéni, fejlesztő értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. Tanulás közben a manuális tevékenységek lehetőséget adnak a tapasztalatszerzésre, az alkotásra.

Óvodáskorban a játék és a tanulás teljes mértékben összekapcsolódik. Játék közben, játékosan, szinte észrevétlenül tanul a gyermek, miközben a motoros, verbális és szociális tanulás összefonódik, komplett formában jelenik meg. Miután a gyermek a világot komplex módon érzékeli, észleli és éli meg, ezért a tanulás során is ebből kívánunk kiindulni. Döntő szempont a gyermekek egyéni adottságainak, teljesítőkétségének figyelembevétele. Tervezésünk alapja a gyermekcsoport és azon belül az egyes gyermek. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

Az óvodában a tanulás folyamatos, részben utánzásos, spontán és szervezett, természetes és szimulált környezetben szervezeti és időkeretben megvalósuló tevékenység. A tanulás nemcsak társadalmilag hasznos ismeretek elsajátítása, hanem a teljes személyiség fejlődését és fejlesztését támogató kölcsönösség, elfogadás és elfogadottság élményének sokféle módon történő megélése.

Feladat:

- elsődleges a tevékenységhez kötött tanulás, az egyéni adottságok figyelembevétele, az optimális terhelhetőség és a motiválás;
- a vizuális, akusztikus, kinezetikus észlelés és érzékelés képességének, a verbális emlékezet fejlesztésének játékos megvalósítása, melyet az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtésével ér el;
- építsen a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire;
- jelenjen meg a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés, gyakorlati problémamegoldás;

- fontos a felfedezés lehetőségeinek biztosítása, a kreativitás erősítése, a spontán szerzett játékos tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, egymásra épülése;
- megjelenik a kognitív képességek tevékenységbe ágyazott alakítása;
- a gyermekek kompetenciájának fejlesztése;
- a tanulás akadályba ütközése esetén a gyermek fejlődési üteméhez igazodóan egyéni felzárkóztatás, fejlesztés szükséges;
- tehetségígéretre utaló tulajdonságok megléte esetén nagyobb figyelem, egyéni fejlesztés szükséges;
- az óvodapedagógus személyre szabott pozitív értékeléssel kell, hogy segítse a gyermek személyiségének kibontakozását, tanulását.

Az óvodás korosztály számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi forma. A gyermek kötetlenségként éli meg, miközben az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenység feltételrendszerét. A gyermekek érdeklődése alapján mindig mikrocsoporttal (5-6 gyermek) foglalkozik az óvónő. A kislétszámból adódóan nagyobb lehetőség nyílik az egyéni bánásmód és a differenciált foglalkoztatás megvalósítására, a gyermek egyéni fejlődési ütemének figyelembe vételére. Az óvónő a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Kiemelt figyelmet érdemlő gyerekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése nevelése:

Az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Differenciálás:

Az életkori sajátosságok, az egyéni képességek figyelembevételével megvalósuló fejlesztés.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését különösen az alábbiak figyelembe vételével valósítjuk meg:

- a kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, különbözőségét elfogadó környezet megteremtésével segítjük;
- az óvodában töltendő időt - szakértői vélemény alapján - folyamatosan és fokozatosan növeljük;
- a különleges gondozási igény kielégítésénél kiemelt figyelmet fordítunk a speciális segédeszközök használatára, a segédeszközök elfogadtatására, az azok következetes használatára és megőrzésére nevelést folyamatos feladatunknak tekintjük

- a fejlesztés rövidtávú céljait minden esetben a fejleszthetőséget tükröző gyógypedagógiai-, orvosi -, pszichológiai- komplex vizsgálat diagnózisaira, javaslataira építjük
- a fejlesztések a számunkra megfelelő területeken valósuljanak meg,
- az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. Ha a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A BTM megállapítását végző szakértői bizottság által készített szakvélemény javaslatot tesz a gyermekfejlesztő foglalkoztatására.

Az óvodapedagógus folyamatosan figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését, és arról rendszeresen, de legalább kéthavonta részletes értékelést készít, s legalább havonta egyszer ismerteti a szülővel megállapításait, és segítséget nyújt az otthoni neveléshez.

Tehetséggondozás:

Különleges bánásmódot igénylő tehetséges gyermek az:

- aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik,
- és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

Feladatunk, hogy megelőzzük a tehetségigéretnek elkallódását, felismerjük az alulteljesítő gyermekekben bujkáló kiváló képességeket.

Speciális célok a tehetséggondozásban:

- A tehetséges gyermek erős oldalának támogatása.
- A gyermek tehetségével összefüggő gyenge területek kiegyenlítése
- Minden terület fejlesztése
- Elfogadó, a személyiségfejlődést segítő légkör kialakítása
- Szülők tájékoztatása, bevonása, segítése.

Óvodapedagógus feladata:

- Az óvodapedagógus a helyi lehetőségekhez és aktualitáshoz igazítja anyagát.
- Teremtsen megfelelő légkört, keltse fel a gyermek érdeklődését.
- Olyan szituációkat teremtsen, ahol a gyermek átéli a felfedezés, kutatás örömét.
- Juttassa minél több sikerélményhez a gyerekeket.
- Fejlessze az értelmi képességeket, a gyermek önállóságát, figyelmét, kitartását és feladattudatát.
- A hagyományőrzést és a változatos manuális tevékenységeket használja tudatosan a spontán szervezett tanulásra.

- Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, differenciált nevelés-oktatásához alkalmas individuális módszereket, technikákat alkalmaz.
- A foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereit megválasztja.
- Egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres.
- Alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez, együttműködik a szakemberekkel, a gyogyepedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- Felismerni a kreatív gyermekeket.
- Ösztönözni, motiválni kreativitásukat.
- Kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási, biztonsági.
- Önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével.
- Elkallódás elhárítása.
- Harmonikus fejlesztés.
- Segíteni őket a különböző helyzetekben.
- Az általános kreatív nevelés eszközeivel segíteni fejlődésüket.

Fejlődés várható eredménye óvodáskor végére:

- A gyermekek képesek azonosulni az óvónő által meghatározott feladattal
- Kialakul igényük a feladatok sikeres megoldására.
- Megkezdődik az önellenőrzés képességének kialakulása.
- Kialakulnak a közösségi élet szempontjából fontos normák, együttélési szabályok. (Egymás meghallgatása, segítségnyújtás)
- Rendelkeznek az iskolai tanulás megkezdéséhez szükséges ismeretekkel, készségekkel, önfegyelmekkel.
- A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére hat-hét éves korra eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben az óvodából iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettségszerinti iskolakezdésre.
- Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához.
- Az egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre.

6. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A kisgyermekek többsége óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet, belép abba az állapotba, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Feladatok:

- A rugalmas iskolakezdéshez figyelembe kell venni az életkoron túl az egyéni fejlettségi szintet.
- Az iskolakezdéshez testi, lelki és szociális értettség szükséges, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges az eredményes iskolai munkához.
- A testi fejlettség szintje (alakváltozás, teherbírás, összerendezett, harmonikus mozgás, testi szükségletek kielégítésének szándékos irányítására való képesség).
- A lelki képességek szintje (lelkileg kiegyensúlyozott, ismeri a viselkedés általános szabályait, a tanuláshoz szükséges képességek fejlettsége, szándékos bevetés és figyelem megfelelő kommunikáció, elemi ismeretek önmagáról, a környezetéről).
- A szociális képességek szintje (szociális érettség, elfogadás, együttműködés, kapcsolatteremtés, alkalmazkodóképesség, feladattudat kialakulóban, az ismeretszerzési tevékenységhez szükséges tulajdonságok megléte).
- A 3 éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata, a gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok

A gyermek- és ifjúságvédelem célja: prevenció során feltárni a tényeket, okokat, amelyek a gyermekek fejlődését akadályozhatják, veszélyeztethetik.

A gyermekvédelem a gyermek testi, szellemi, erkölcsi, anyagi érdekeit előmozdító szociális, jogi, egészségügyi és pedagógiai tevékenysége és intézkedések összessége. Tágabb értelemben a gyermek születésétől a felnőtté válásig minden beletartozik, ami az ő érdekében történik. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

- Szeretetteljes, befogadó környezet biztosítása
- Individuális módszerek, technikák alkalmazása
- A gyermek egyéni szükségleteihez igazított fejlesztési folyamat megvalósítása

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek:

- Esélyegyenlőség biztosítása
- A csoporthoz, közösséghez tartozás erősítése

Az óvodás gyermek családi helyzetének évenkénti felméréséhez szükséges szempontok:

- az óvodások száma összesen,
- kiemelt figyelmet igénylő gyermekek száma,
- három- vagy többgyermekes családban élők száma.

Feladatok:Óvodavezető:

- az ismeretek birtokában a szükséges lépések megtétele, balesetvédelem,
- gyermekvédelmi felelős segíti az óvodapedagógusok körültekintő gyermekvédelmi munkáját, baleset-megelőzését,
- Működteti a jelzőrendszert.

Az óvodavezetője közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekeket veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában és megszüntetésében. Segíti a gyermekvédelmi felelős munkáját, és ellenőrzi tevékenységét. Figyelemmel kíséri a törvényeket. A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelmét az intézmény minden dolgozójával betartatja. Gyermekvédelmi feladatait az intézményi munkatervben rögzíti.

Óvodapedagógus:

Az óvodapedagógus feladata, hogy a helyi programnak megfelelően végezze tevékenységét. Köteles tiszteletben tartani a gyermek családjának értékrendjét, a gyermek személyiségét. Fontos, hogy az óvónő megnyerje a szülők bizalmát, ami által oldottabban beszélnek gondjaikról, így a segítség módja is könnyebbé válik.

- A gyermeki jogok biztosítása.
- A problémákat időben észrevenni / pl. piszkos a gyermek ruházata, verési nyomok, fáradékonyság, agresszivitás stb. / az okokat felismerni, és ha szükséges, szakemberhez irányítani.
- a gyermekvédelmi felelős munkáját megbízás alapján végzi,
- évente kötelező a gyermekvédelmi program elkészítése, gyermekvédelmi ismeretek bővítése,
- rendszeres konzultáció, kapcsolattartás a óvodapedagógusokkal, az intézményvezetővel, a gyermekjóléti szolgálattal, esetmegbeszélések, szupervízió szervezése,
- családlátogatások, fogadóórák szervezése,
- támogatások megszervezése, lebonyolítása.

8. Baleset megelőzés:

Az óvodavezető felelős:

Az óvoda minden egységében a gyermeki jogok érvényesülésének ellenőrzéséért, jogsérelem esetén a megfelelő intézkedések meghozataláért.

Az óvodáskorú gyermeknek – életkori sajátosságai miatt – még nincs veszélyérzete, ezért az óvónő feladata a gyermek testi épségének megőrzése, illetve figyelmének ráirányítása a környezeti veszélyekre.

A balesetek elkerülésének konkrét feladatai:

- A veszélyhelyzetek felismertetése, elkerülése

- Az eszközök balesetmentes használata
- Biztonságos közlekedésre nevelés

A baleset-megelőzés jellemzői:

- Rövidtávon: az eszközök megfelelő használata, a veszélyes helyzetek felismerése
- Középtávon: A kialakuló veszélyhelyzetek elhárítása, az idevonatkozó szabályok betartása
- Hosszútávon: A veszély-és baleseti kockázatok felmérése és tudatos elkerülése

Az óvodai elsősegélynyújtás legfontosabb eleme a balesetek megelőzése. Fontos, hogy a gyermekek rájöjjenek, hogy a balesetek egy kis odafigyeléssel és óvatossággal elkerülhetők. Az óvodapedagógus feladata, hogy felhívja figyelmüket, hogy egyes tárgyak pl: mászóka, korlát, és helyzetek, pl. fogócska, sorversenyek, milyen veszélyforrást hordoznak. A gyermekeknek tudniuk kell, hogy mi a teendőjük baleset esetén-segítségért hívni, felnőtteknek szólni. Az óvodapedagógusok az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságainak figyelembe vételével és ismeretével alakítják a balesetvédelmi védő, óvó szabályokat. A mindennapokban folyamatosan felhívják a gyermekek figyelmét a betartandó szabályokra, a baleset megelőzési előírásokra, és arra, hogy ennek megfelelően cselekedjenek.

9. Óvodánk ellenőrzési, értékelés rendszere

9.1. Írásos dokumentumok ellenőrzése

- **Éves munkaterv** (Aktuális tanügy-igazgatási, pedagógiai, szervezési - feladatok. A helyi program kiemelt éves feladatai. Éves elemzés, értékelés. A óvodavezető látogatásának tervezése.)
- **Munkaközösségeink terve (székhely és telephely óvónőinek pedagógiai munkaközössége)**
(A pedagógiai program megvalósítását segíti feltáró-elemző munkával, kiemelt pedagógiai megfigyelésekkel, kísérletekkel, bemutatók tervezésével.)
- **Gyermekevédelmi munkaterv**
- **Csoportnapló** (A csoport tudatos nevelési tevékenységi program szokás- és szabályrendszer tervezése, projekt terv, a tevékenységi rendszer fejlesztési tervének ellenőrzése.)
- **Tanulási folyamatok tervezése a csoportnaplóban**
(a nevelés a tevékenységek anyagának éves tervezése, ütemezése)
- **Felvételi-mulasztási napló** Pontos adatkezelés - naprakész nyilvántartás.
- **Étkezési nyilvántartás** naprakész nyilvántartás.

- **Egyéni fejlődés, fejlesztés dokumentuma**
Egyéni fejlettségét diagnosztizáló, tényfeltáró, helyzetelemző és fejlesztési feladatok tervező dokumentumai.
Tehetséges gyermekek egyéni fejlesztési napló.
Szakértői Bizottság, Nevelési Tanácsadó véleményét tükröző dokumentumok.

- **A pedagógiai program ellenőrzése, értékelése**

A program sikerkritériuma kiemelt programelem.

A program ellenőrzésében és értékelésében a vezető óvodapedagógus irányításával, külső szakértő bevonásával valamennyi óvodapedagógus részt vesz:

- a bevezetés előtt a személyi és tárgyi feltételek vizsgálatában, korrekciójában
- a bevezetést követő első nevelési év végén átfogó értékelés
- megjelennek-e a nevelő - fejlesztő tartalmak:
- a program milyen eredményeket hozott,
- a nevelőtestületet milyen mértékben befolyásolta a program,
- mit mutatnak a szülők visszajelzései.

A bevezetést követően 3 évenként a nevelési folyamat vizsgálata a kimenet oldaláról.

- Mennyire sikeres az óvodánk nevelő - fejlesztő munkája?
- Az értékelés a sikerkritériumok figyelembe vételével történik.
- Célja a hatékonyság, a minőségjavítás, az önképzés és továbbképzés tudatos tervezése.

Vizsgálati idő: nevelési év kezdetétől három hónap, és abban a nevelési év májusában.

A vizsgálat módszere:

- Dokumentumelemzés
- közvetlen megfigyelés
- beszélgetés szülőkkel, óvodapedagógusokkal
- interjú kérdőíves elemzés (volt óvodásaink szülei, iskolai tanítók)
- mérés (átlagos és tehetséges gyermekeknél eltérő módszerrel)

9.2. A gyerek kompetenciáinak ellenőrzése

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum szempontjai alapján

- **Önállóság fejlődése** - egészséges életmód alakítása
- önkiszolgáló munka (öltözés, étkezés, testápolás)
- **Érzelmi nevelés** – beilleszkedés, önállóság, bátorság, magabiztosság, szabályok betartása
- kapcsolatteremtő képesség
- együttműködés a tevékenységekben kitartás, fegyelmezettség, baráti kapcsolatok
- **Játék** - a gyermek élményanyaga, a játék fejlődése, fajtái, sajátossága
- együttműködés a játékban
- a gyermek helye a játszócsoportban
- **Kommunikációs képesség** - beszédhallás, beszédértés, szóbeli reprodukció, beszédelfogás, tiszta beszéd
- hangok ejtése, szókinccs
- mondatszerkesztés
- értelmes, folyamatos, összefüggő beszéd

- **Kognitív képesség** - vizuális észlelés, alaklátás és formaállandóság (alak, forma, méret, szín, rész-egész viszony)
 - téri tájékozódás (oldaliság, irányok, viszonyok)
 - keresztcsatornák fejlődése, dolgok eredete
 - észlelt összefüggések vizuális megfogalmazása
 - feladatmegoldó képesség
 - gondolkodási műveletek (következtetés, konkretizálás, általánosítás, összehasonlítás (különbség-azonosság)
 - verbális, vizuális memória és a figyelem tartóssága, terjedelme
- **Motoros képesség**
 - nagy mozgások (tempója, ritmusa, iránya)
 - finommotorika
 - szem-kéz, szem-láb koordináció
 - kezesség
 - testséma fejlődése (testrészek ismerete, elülső és hátulsó rész,

- **A gyermekek észlelési képességének fejlettsége**

A gyermekek megfigyelésének szempontjai alapján vezetett egyéni fejlődési dokumentum ellenőrzése, vezetése folyamatosan történik, és az elért fejlettségi szintet dátummal regisztráljuk. Az iskolába készülő gyermekek fejlődési eredményeiről írásos értékelést ad az óvodapedagógus a sikerkritériumok figyelembevételével.

A csoportok év végi értékelései határozzák meg a következő nevelési év kiemelt feladatait.

9.3. Intézményi, pedagógus, óvodavezető értékelés

- Átfogó intézményi önértékelés: 5 éves ciklusban 7 terület szerint.
- Óvodavezető önértékelése - a vezető 2. és 4. évben 5 területe szerint.
- Pedagógusértékelés – ötévenként 8 kompetencia mentén

Zárógondolat

Programunk komplex lehetőséget biztosít az óvodai nevelés számára: élményt ad, szórakozást nyújt, ismeretekhez segít, fejleszti az ízlést, közösséget épít, viselkedési mintákat közvetít. Megalapozza a gyermek érzelmi, esztétikai és morális biztonságát,

elgazodik a világ dolgaiban, dönt, normákat, szabályokat alkot és használ. Teljes hatékonysággal alkalmazható a tehetséggondozásra, biztosítja az egyéni differenciált bánásmódot és sok-sok lehetőséget ad gyermekeinknek arra, hogy

„jót és jól játszanak!”

ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

A pedagógiai program érvényességi ideje: 2016. szeptember 1-től visszavonásig.

Határozatlan ideig érvényes

Felülvizsgálata: 4 évente, vagy, ha a jogszabályi változások kötelezővé teszik.

A helyi óvodai pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- A tárgyi, személyi feltételek, óvodaszerkezeti elemek megváltoznak.
- A nevelőtestület 50 + 1 %-os támogatásával jegyzőkönyvileg kéri nevelőtestületi értekezleten.
- Sikeres innováció eredményeinek beépítése.
- A intézményi önértékelési rendszer, minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása.

A pedagógiai program nyilvánossága

- Minden csoportban megtalálható
- Egy példány az óvodavezető irodájában
- Egy példány a szakkönyvtárban.
- Rövidített változat az óvoda honlapján.

Tájékoztatás:

- Szülői értekezleten.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadó határozat: Az intézmény **nevelőtestülete** a Pedagógiai Program tartalmát megismerte, nevelőtestületi értekezleten megvitatta és **elfogadta**.

Budapest, 2016. április 28.

.....
Nevelőtestület nevében

A Rákoskerti Óvoda Pedagógiai Programját **óvodavezető jóváhagyta**.

Budapest, 2016. április 28.

P.H.

.....
Szakadáti Tibor Józsefné
Óvodavezető

Egyetértési nyilatkozat

A Rákoskerti Óvoda Pedagógiai Programjában foglaltakkal az intézmény **fenntartója**, **egyetértését nyilvánította**.

Budapest, 2016. április 28.

P.H.

.....
Hatvani Anikó
Családi Napközi a Boldogabb
Gyermekkorért Alapítvány
Kuratórium elnöke

Véleményezési jog gyakorlása

A Rákoskerti Óvoda irattárában..../2016 iktatási számú jegyzőkönyv található, mely igazolja, hogy a **szülők megismerték és véleményezték** a Rákoskerti Óvoda Pedagógiai Programját.

Budapest, 2016. április 28.

.....
Szülők nevében

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Rákoskerti Óvodai nevelőtestületi értekezletén.

Helye: Rákoskerti Óvodai székhelyén

Ideje: 2016. április 28. 13⁰⁰

Jelen vannak: Rákoskerti Óvodai intézményvezetője

Rákoskerti Óvodai óvodapedagógusai

/ a mellékelt jelenléti ív alapján 4 fő/

Igazoltan hiányzik 0 fő.

Jegyzőkönyvvezető:

Hitelesítő:

Az **intézményvezetője** köszönti a jelenlévőket, ismerteti a napirendi pontot:

1. **Az intézményvezető, az általa készített egységes szerkezetbe foglalt előzetesen ismertetett, megvitatott, módosított, pedagógiai program végleges verzióját tárja a nevelőtestület elé.**
2. **A módosított pedagógiai program megvitatása.**
3. A levezető elnök a vezető megkéri a jelenlévőket, hogy kézfeltartással szavazzanak a **pedagógiai programról**.
4. **A Rákoskerti Óvodai pedagógiai program elfogadása**

Nyílt szavazás: nevelőtestület –4 fő

Igen : 4 fő Nem: 0 fő Tartózkodott: 0 fő

A Nevelőtestület a Házirendet egyhangúan elfogadta.

HATÁROZAT

1. A **Rákoskerti Óvodai** nevelőtestülete a/2016 (04.28.) számú határozatával **pedagógiai program** elfogadta.

Az Intézményvezető megköszöni a részvételt, bezárja az értekezletet.

Budapest, 2016. április 28.

.....
Hitelesítő

.....
Jegyzőkönyvvezető

Jelenléti ív: 1.....
2.....
3.....
4.....

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Rákoskerti Óvodai szülői értekezletén.

Helye: Rákoskerti Óvodai székhelyén

Ideje: 2016. április 28. 15⁰⁰

Jelen vannak: Rákoskerti Óvodai intézményvezető

Rákoskerti Óvodai szülők képviselője

/ a mellékelt jelenléti ív alapján 5 fő/

Igazoltan hiányzik 0 fő.

Jegyzőkönyvvezető:

Hitelesítő:

Az intézményvezető köszönti a jelenlévőket, ismerteti a napirendi pontot:

1. A Rákoskerti Óvoda pedagógiai programját megismerésre, véleményezésre.

2. Megkérem a jelenlévőket, tegyenek fel kérdéseket a **pedagógiai programról**

3. A szülők a **pedagógiai programot megismerték és véleményezték.**

Nyílt szavazás: szülő -5 fő

Igen : 5 fő Nem: 0 fő Tartózkodott: 0 fő

A szülők a **pedagógiai programot megismerték és véleményezték.**

HATÁROZAT

1, A **Rákoskerti Óvodai** szülői közössége a ../2016.(04.28.) számú határozatával **pedagógiai program megismerték és véleményezték.**

Az Óvodavezető megköszöni a részvételt, bezárja az értekezletet.

Budapest, 2016. április 28.

.....
Hitelesítő

.....
Jegyzőkönyvvezető

Jelenléti ív: 1.....
2.....
3.....
4.....
5.....

JEGYZŐKÖNYV

Készült: A Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány kuratóriumi értekezletén.

Helye: Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány székhelyén

Ideje: 2016. április 28. 17⁰⁰

Jelen vannak: Rákoskerti Óvodai intézményvezetője

Jegyzőkönyvvezető:

Hitelesítő:

Az intézményvezető ismerteti a **Rákoskerti Óvodai pedagógiai programot**. Az Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány kuratórium elnöke elismerően szólt az intézményvezető által elkészített Óvodai **pedagógiai programról** és **egyetértését nyilvánította a benne foglaltakkal**.

HATÁROZAT

1. A Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány kuratóriuma a ../2016. (04.28.) számú véleményével **pedagógiai program foglaltakkal egyetértett**.
2. A Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány kuratórium elnöke megköszöni az intézményvezető munkáját.

Budapest, 2016. április 28.

.....
Hitelesítő

.....
Jegyzőkönyvvező

..... P.H.

Hatvani Anikó

Családi Napközi a Boldogabb Gyermekkorért Alapítvány kuratórium elnöke az Rákoskerti óvoda fenntartója

Jelenléti ív: 1.....
2.....
3.....
4.....
5.....